

و عدم انحلال در سایه نگرانی از ایجاد یک چرخه معیوب سیاسی گرفتار شده است.»

بیگدلی در ادامه به تاثیر تدویم بن‌بست سیاسی در عراق بر منافع جمهوری اسلامی در منطقه هم گریزی می‌زند و در این زمینه تصریح می‌کند: «بی‌شک مهم‌ترین یا یکی از مهم‌ترین همسایگان ایران به عراق بازمی‌گردد. مؤید این مسئله هم به سطح بالای مراودات تجاری، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، امنیتی، دفاعی و... بازمی‌گردد. بنابراین هرگونه تغییر و تحول مثبت یا منفی در عراق آثار مستقیم و فوری خود را روی منافع و امنیت ایران خواهد داشت. به همین دلیل از زمان برگزاری انتخابات زودهنگام پارلمانی در مهرماه سال گذشته در عراق، جمهوری اسلامی ایران تلاش داشت با برگزاری هرچه سریع‌تر جلسات پارلمان، تعیین رئیس‌جمهور، نخست‌وزیر و نهایتاً دولت جدید در این کشور روی کار بیاید؛ اما تا به اکنون این مهم محقق نشده است.»

تحلیلگر مسائل بین‌الملل در نهایت نکته مهم‌تری را به «شرق» گوشزد می‌کند. بیگدلی می‌گوید: «به هر اندازه که روند تعیین رئیس‌جمهور، نخست‌وزیر و تشکیل دولت در عراق به تأخیر بیفتد، تبعات مخرب جدی‌ای برای ایران نه در این کشور بلکه در کل خاورمیانه خواهد داشت. البته باید خاطرنشان کرد که تدویم تشدید وضعیت کنونی در عراق، نه تنها برای جمهوری اسلامی ایران بلکه برای هیچ‌کدام از کشورهای دیگر، حتی عربستان سعودی و ایالات متحده آمریکا هم مطلوب نیست؛ چون منافع هیچ کشور منطقه‌ای و فرمانتقه‌ای در بحران آفرینی برای عراق نخواهد بود. به همین دلیل سفر اخیر سیدعمار حکیم، رهبر جریان حکمت و از اعضای مهم چارچوب هماهنگی به عربستان سعودی و رایزنی با مقامات سعودی در خصوص تحولات عراق نشان می‌دهد ثبات سیاسی در این کشور (عراق) برای عربستان نیز به اندازه ایران اهمیت دارد.»

«شرق» از تحولات عراق گزارش می‌دهد

ابهام در آینده سیاسی مهم‌ترین همسایه

حزب و جریان سیاسی مانند صدر هم ممکن نیست و اساساً هیچ ابتکاری بدون مشارکت همه احزاب سیاسی موفقیتی در پی نخواهد داشت.

به موازات آنچه گفته شد، در نوع تعامل یا تقابل چارچوب هماهنگی با جریان صدر نیز شکاف رفتاری شکل گرفته است؛ کم‌اینکه عمده احزاب چارچوب هماهنگی از تحصن هواداران خود به دنبال اقدام صدری‌ها برای اعتراض و حمله چندباره به پارلمان عراق حمایت و حتی آن را واکنشی قانونی ناشی از اراده مردم برای تشکیل یک دولت تلقی کردند. در آن سو برخی ائتلاف‌های ایمن جریان (چارچوب هماهنگی) از مشارکت در تقابل خیابانی امتناع ورزیدند. البته به باور برخی از کارشناسان، تعویق اعتراضات خیابانی صدری‌ها، برگزاری نشست اخیر بین رؤسای سه قوه در عراق و مهم‌تر از همه احتمال دیدار هادی العامری، رئیس ائتلاف فتح با مقتدی صدر در آینده نزدیک می‌تواند تا حدی گره از کار عراق بگشاید؛ به‌ویژه آنکه خودداری ائتلاف‌های عضو چارچوب هماهنگی از جمله ائتلاف بدر برای مشارکت علیه تظاهرات اخیر هواداران صدر، شرایط را در راستای ایفای نقش میانجی بین همه جریان‌ها فراهم کرده است. باین‌حال، واقعیت امر آن است که حتی با در نظر گرفتن درستی این فرض، موفقیت تلاش‌های میانجیگرانه به میزان واکنش صدری‌ها بستگی دارد.

همان‌گونه که بارها تأکید شد، اگرچه شاید در نگاه اول سناریوی تقسیم قدرت یک سناریوی مطلوب از منظر چارچوب هماهنگی، آن هم در شرایط فعلی باشد؛ کم‌اینکه در برهه‌های چارچوب هماهنگی به مشارکت حداقلی در قدرت تن داده بود، ولی در تحلیلی عمیق‌تر آن‌گونه که پیداست مقتدی صدر به کمتر از تصاحب کل قدرت و زعامت کامل بر امور عراق با حذف کامل جریان رقیب (چارچوب هماهنگی) قناعت نمی‌کند.

از این‌رو عملاً بازیگری و صحنه‌گردانی مقتدی صدر هرگونه تلاشی برای ثبات سیاسی در عراق و تشکیل دولت را ناکام می‌گذارد. همچنان که در این مدت تحرکات تهران برای ایجاد ثبات سیاسی در عراق راه به جایی نبرده است؛ چراکه از دید رهبر جریان صدر، تهران حامی مهم‌ترین رقیب سیاسی او (چارچوب هماهنگی) است. بنابراین تا به اکنون نه کوشش‌های ایرج مسجیدی، سفیر سابق و نه محمدکاظم آل‌صادق، سفیر فعلی ایران در عراق و نه حتی سفرهای مکرر اسماعیل قآنی، فرمانده نیروی قدس سپاه، به عراق نتیجه‌بخش نبوده است.

علی بیگدلی درباره ارزیابی آینده سیاسی عراق به «شرق» می‌گوید: «برایند تحولات سیاسی عراق نشان از یک فضای شکننده دارد. این شکنندگی به قدری جدی است که عملاً نمی‌توان با قاطعیت از ادامه حیات پارلمان فعلی عراق گفت. اما با وجود آنکه احتمال انحلال پارلمان بسیار جدی است، برخی از جریان‌های سیاسی با محوریت چارچوب هماهنگی تمام تلاش خود را به کار

در حالی تحولات از تلاش‌های تهران برای تعدیل تنش، تقابل و بن‌بست سیاسی در عراق حکایت دارد که به نظر می‌رسد مهم‌ترین همسایه غربی ایران کماکان در وضعیت شکننده‌ای به سر می‌برد. در این زمینه ناصر کنعانی، سخنگوی وزارت امور خارجه، پیش‌تر راجع به تحولات اخیر عراق تصریح کرده بود: «مسائل عراق برای ما بسیار مهم است و تحولات این کشور را با دقت و حساسیت دنبال می‌کنیم و در پرتو وجود ارتباطات مثبت و سازنده با برادران و دوستان جریان‌های مختلف سیاسی عراق در تلاش هستیم که کمک کنیم دیدگاه‌های اطراف سیاسی کشور به همدیگر نزدیک شود.»

با توجه به فضای کنونی عراق باید عنوان کرد این کشور تا رسیدن به نقطه مطلوب برای خروج از بن‌بست و بحران سیاسی کنونی فاصله زیادی دارد؛ در ضمن تدویم و تشدید این وضعیت علاوه بر آنکه نشست بغداد با هدف احیای روابط تهران - ریاض را به تأخیر انداخته است، از آن سو تبعات مخرب منفی‌ای بر منافع و امنیت ایران در منطقه خاورمیانه خواهد داشت؛ به‌ویژه آنکه عراق به‌عنوان سرپل ارتباطی جمهوری اسلامی به محور مقاومت در سوریه، لبنان و فلسطین عمل می‌کند. در نتیجه بی‌شک به دلیل سنگینی چنین فضایی در عراق، متاثر از تدویم بن‌بست و مهم‌تر از آن نرسیدن این کشور به بحرانی تمام‌عیار، جمهوری اسلامی ایران با درک اهمیت موضوع و با هدف مدیریت رقابت‌ها به این صرافت افتاده که در تعدیل تنش‌ها باز هم شانس خود را برای میانجیگری سیاسی ادامه دهد تا بتواند مهم‌ترین همسایه غربی خود را از باتلاق بن‌بست سیاسی برهاند. هرچند باز هم احتمال موفقیت در این زمینه بسیار اندک است، اما این مهم دلیلی برای کنار گذاشتن تلاش‌های تهران نخواهد بود.

چون با وجود آنکه فعلاً لشکرکشی خیابانی مقتدی صدر فروکش کرده است، ولی هرج‌ومرج سیاسی ذیل دوقطبی صدری‌ها و چارچوب هماهنگی ادامه دارد. بعد از تکاپوهای صدر در راستای انحلال پارلمان فعلی به نظر می‌رسد اختلافات آشکار و پنهان بین دو طرف درگیر (چارچوب هماهنگی و جریان صدر) حول محور قانون انتخابات و کمیسیون انتخاباتی دور می‌زند. هرچند حتی اگر در نهایت این اختلاف‌نظرها به پایان برسد و به دنبالش پارلمان کنونی منحل شود و انتخابات زودهنگام دیگری در راه باشد، باز هم تنش‌های سیاسی با شدت و ضعف ادامه پیدا خواهد کرد. مبین این مهم به اوضاع و شرایط سیاسی حال حاضر عراق بازمی‌گردد که نتیجه انتخابات زودهنگام قبلی است. پیرو نکته یادشده، اگر عراق دوباره به سمت برگزاری انتخابات زودهنگام دیگری حرکت کند، هیچ حزب، جریان و شخصیتی در این کشور نمی‌تواند تکرار نشدن بن‌بست کنونی را ضمانت کند.

از این‌رو این احتمال وجود دارد که چارچوب هماهنگی مانع از انحلال پارلمان فعلی خواهد شد، البته باید این را هم در نظر داشت که حذف یک

The Longines Legend Diver Watch

Elegance is an attitude

لونژین
LONGINES

SARMAN CO.

1832 Dr. Shariati Ave. Next to Pol-E-Roomi Tehran IRAN

Tel.: +98 21 226.137.52